

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

асп. Положії С.А., студент Закорко О.

Світовий досвід і практика господарювання показують, що найважливішою ознакою ринкової економіки є існування і взаємодія багатьох великих, середніх і малих підприємств та їхнє оптимальне співвідношення. Найбільш динамічним елементом народного господарства є малий бізнес. Сьогодні саме з ним держава пов'язує надію на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для розширеного впровадження ринкових реформ.

Малий бізнес – це будь-яка діяльність (виробнича, комерційна, фінансова, страхова) зазначених суб'єктів господарювання, що спрямована на реалізацію власного економічного інтересу. Він є провідним сектором ринкової економіки; складає основу дрібнотоварного виробництва; визначає темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику валового внутрішнього продукту (ВВП); здійснює структурну перебудову економіки, насичення ринку споживацькими товарами та послугами, реалізацію інновацій, додаткових робочих місць; має високу мобільність, раціональні форми управління; формує новий соціальний прошарок підприємців-власників; сприяє послабленню монополізму, розвитку конкуренції.

Сучасний стан малого бізнесу в Україні не є задовільним. Незважаючи на ту велику роль, яка відводиться йому, існують деякі проблеми в розвитку та діяльності. Однією з найвагоміших перепон на шляху розвитку малого бізнесу є відсутність фінансових ресурсів для інвестиційного розвитку, а значить і сповільнення розвитку інвестиційних процесів, які є рушійною силою економічного зростання. Власні фінансові ресурси суб'єктів підприємництва є недостатні, а банківські кредити використовуються обмежено через великі процентні ставки банківської системи та відсутність гарантій для банків.

Найбільшою перепорою для розвитку підприємництва є незадовільна система оподаткування (фіскальні проблеми). Зокрема, високі податкові ставки, велика чисельність різних податків, часті зміни податкової звітності. Великий дефіцит грошових коштів у державі й економічна криза, пов'язані з накопиченням внутрішньої і

зовнішньої заборгованості України, не дають послабити податковий прес. Наслідком є перехід багатьох суб'єктів ринку до тіньового сектора, який оцінюється на сьогодні майже в половину ВВП.

Розвиток підприємництва гальмує надмірне державне регулювання, необхідність дотримання численних правил і процедур, передбачених законодавчими і нормативними актами органів влади різного рівня. Виникають організаційно-правові труднощі в започаткуванні бізнесу, особливо на стадії переходу від реєстрації до початку діяльності. Більшість малих підприємств не проходять усіх етапів процедури реєстрації і не отримують ліцензії самостійно, надаючи перевагу послугам посередників, юристів чи юридичних фірм.

Недобросовісна конкуренція гальмує розвиток малого бізнесу. Понад 80% підприємств зіткнулися з цим. Найбільш часто в Україні зустрічаються корупція, використання державних контролюючих органів як караючих; фальсифікування інформації про товари конкурента, наклепи, підривання репутації конкурента; технологічний і промисловий шпіонаж, інтелектуальне шахрайство, копіювання ідей, технологій, інновацій, використання торгових марок та упаковки конкурента; зумисне зниження цін.

Слід зазначити, що стан товарного ринку в Україні, на якому діють суб'єкти малого підприємництва, суттєво відрізняється від економічно розвинутих країн. В Україні відбувається активний процес концентрації капіталу з одночасним встановленням фінансового і управлінського контролю за самостійними підприємствами з боку великих компаній й відповідних монопольних угруповань.

Ще однією проблемою малого бізнесу є територіальні диспропорції; криза неплатежів та проблеми з формуванням нових взаємозв'язків, каналів збуту; слабкість інфраструктури малого підприємництва; недостатність професійних знань та досвіду; громіздка система бухгалтерського обліку та звітності; обмежені можливості для захисту від протиправних посягань.

Отже, відродження і розвиток малого бізнесу в Україні вкрай необхідні. Розв'язання цих проблем, що є на даний час, повинні стимулювати розвиток малого бізнесу, що має позитивне значення для національної економіки, а відтак і поступовий вихід держави з затяжної економічної кризи.